

Etusivu>Oikeudenkäyntimenettelyt>Rikosasiat>Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen (toimivaltaristiritidat)?

Minkä valtion tuomioistuin on toimivaltainen (toimivaltaristiritidat)?

Toimivallalla tarkoitetaan yleensä tuomioistuimen oikeutta ja valtuuksia käyttää tuomiovaltaa tietyllä alueella. Se tarkoittaa tuomioistuimen oikeutta ratkaista henkilöitä, omaisuutta tai tapahtumia koskevia kysymyksiä ja toteuttaa toimenpiteitä, esimerkiksi pidättää henkilöitä tai takavarikoida omaisuutta.

Yhä useammin tulee vastaan tilanteita, joissa useilla jäsenvaltioilla on toimivalta toteuttaa samoihin tosiasioihin liittyviä tutkintatoimia ja järjestää niitä koskevia rikosoikeudenkäyntejä. Tämä on seurausta oikeudesta vapaaseen liikkuvuuteen Euroopan unionissa (EU), jäsenvaltioiden pyrkimyksistä laajentaa toimivaltansa sekä viime vuosikymmeninä tapahtuneesta teknologian kehityksestä.

Jos jäsenvaltioita ei velvoitettaisi ilmoittamaan toisilleen tapauksista, jotka voivat synnyttää toimivaltaristiriitoja, tai selvittämään toimivaltaristiriitoja neuvottelemalla, tämä voisi johtaa siihen, että oikeudenkäyntejä järjestettäisiin jäsenvaltioissa, jotka eivät sopisi parhaiten asianomaiseen tapaukseen (esimerkiksi tilanteissa, joissa asiaa koskeva todistusaineisto ja todistajat ovat jossakin toisessa jäsenvaltiossa), tai oikeudenkäyntejä järjestettäisiin samanaikaisesti useissa jäsenvaltioissa.

Tämäntyyppisten riskien vähentämiseksi hyväksyttiin vuoden 2009 loppupuolella [puitepääätös toimivaltaristiriidoista](#). Puitepääätöksen tavoitteena on edistää rikosoikeudenkäyntejä järjestävien jäsenvaltioiden välistä läheistä yhteistyötä ja sillä tavoin ehkäistä tilanteita, joissa eri jäsenvaltioissa on vireillä samaa henkilöä koskevia rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä samojen tosiseikkojen pohjalta, ja sopia ratkaisusta, jolla pyritään välttämään rinnakkaisista menettelyistä johtuvat kielteiset seuraukset.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi puitepääätöksellä otetaan käyttöön pakollinen neuvottelumenettely tapauksissa, joissa eri jäsenvaltioissa on vireillä rinnakkaisia rikosoikeudellisia menettelyjä. Jos neuvotteluissa ei päästä yhteisymmärrykseen, asianomaisten jäsenvaltioiden on annettava asia [Eurojustin](#) käsiteltäväksi.

Kyseinen puitesopimus koskee rikosoikeudellisia menettelyjä yleensä, mutta sen lisäksi on olemassa lukuisia EU:n välineitä, jotka sisältävät erityissäännöksiä toimivaltaristiriitojen ehkäisemisestä ja selvittämisestä, kuten

[puitepääätös eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä \(puitepääätöksen 2002/584/YOS 16 artikla\)](#)

[puitepääätös terrorismin torjumisesta \(puitepääätöksen 2002/475/YOS 9 artikla\)](#)

[puitepääätös tietojärjestelmiin kohdistuvista hyökkäyksistä \(puitepääätöksen 2005/222/YOS 10 artikla\)](#)

[puitepääätös järjestäytyneen rikollisuuden torjunnasta \(puitepääätöksen 2008/841/YOS 7 artikla\)](#)

[neuvoston asetus tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston \(EPPO\) perustamisessa \(neuvoston asetuksen \(EU\) 2017/1939 26 artikla\)](#)

Päivitetty viimeksi: 27/03/2020

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.